

Fredagen den 13 Maj 1870.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Justerades ett protokollsutdrag för den 12 dennes och protokollet för den 30 sistlidne April för- och eftermiddagen.

Upplästes och godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 63, angående villkoren för bränvinstillverkning samt för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Anställdes omröstning, jemlikt 65 § Riksdags-ordningen, öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 95 föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen måtte uppdraga åt Fullmäktige i Riksgälds-kontoret att, så snart innevarande riksdag slutat, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de uppgjorda och af Öfverintendents-embetet granskade och godkända ritningarne jemte dertill hörande kostnadsförslag, låta verkställa ombyggnad af sydöstra flygeln till f. d. Rikets Ständers hus; röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen afslagit Utskottets i ofvanberörda hänseende gjorda hemställan.

Vid omröstningens utgång befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 52;
Nej — 32.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 275, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen derstädes utfallit med 41 Ja och 102

Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 93 Ja och 134 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i enlighet med nej-propositionens innehåll.

Jemlikt förut fattadt beslut företogs nu till afgörande Stats-Utskottets den 10 och 11 dennes på bordet lagda Memorial N:o 92, angående den under innevarande riksdag verkställda statsreglering och den för bestridande af Riksgälds-kontorets utgifter erforderliga bevillning.

Grefve Hamilton, Henning: Jag har ej något att anmärka emot bifall till Stats-Utskottets Memorial, men hemställer att den rättelse i sifferuppgifterna för Riksgälds-kontorets utgifter dervid iakttages, som blir en följd af det beslut som genom gemensam votering fattats rörande Stats-Utskottets hemställen för byggnad af flyglarne till riksdagshuset jemte verkställande af åtskilliga andra arbeten derstädes.

Efter härmed slutad öfverläggning och uppå gjord proposition, biföll Kammaren Stats-Utskottets förevarande Memorial med erinran om iakttagande af den rättelse i Utskottets förslagsberäkning öfver Riksgälds-kontorets utgifter, som påkallades af Riksdagens beslut rörande den i Stats-Utskottets Memorial N:o 84 omförmälda fråga.

Föredrogs Stats-Utskottets den 12 dennes bordlagda Memorial N:o 94, med förslag till de sista afdelningarne af det nya reglementet för Riksgälds-kontoret.

Herr vice Talmannen: Äfven i afseende å detta Memorial hemställer jag, att det föredragningsätt må begagnas, att paragraferna endast uppräknas, utan att särskildt uppläsas, så framt ej sådant begäres, samt att ej heller särskild proposition å hvarje punkt framställles, om sådant ej äskas eller eljest påkallas af under diskussionen gjorda framställningar.

Sedan Kammaren, uppå gjord proposition, härtill lemnat bifall föredrogs:

Utskottets hemställen å sidan 4.

Bifölls.

Utskottets hemställen öfverst å sidan 5 jemte § 137 i reglements-förslaget.

Grefve Mörner, Carl Göran: I denna § är fråga om att åt Fullmäktige inrymma rättighet att på pensionsstat förflytta tjänsteman, som af ohjelpigt sjukdomstillstånd eller *afgjord oförmögenhet* — i förbigående sagdt, ett besynnerligt uttryck — är förhindrad att vidare gagna verket, oaktadt han ej begärt afsked, och säges det vidare i §:en: "i sådant fall ega Fullmäktige att, efter omständigheterna, antingen tillägga tjänstemannen hela lönen i pension, ehvad de föreskrifna lefnads- och tjänsteåren äro uppnådda eller icke, eller ock tillämpa de grunder för pensions bestämmande, som i nästföregående § äro fastställda". — Enligt denna § skulle det alltså bero på fullmäktige att, fastän pensionsåldern icke är uppnådd, förflytta tjänstemannen på pensionsstat med hela lönen utan hemställan derom till Riksdagen. Kongl. Maj:t med sitt Stats-Råd kan icke verkställa något sådant med någon tjänsteman i Sverige. Det vill då synas mig, som då Riksdagen hvarje år sammanträder, det vore mera med rätt och god ordning öfverensstämmande, att Riksdagen, efter framställning af Riksgälds-kontoret, beslöte öfver en sådan förflyttning, och anhåller jag derföre om afslag å punkten.

Friherre Funck: Denna rätt för Fullmäktige att afskeda en tjänsteman, som af sjuklighet eller andra omständigheter är oförmögen att fullgöra sina åligganden, har förefunnits enligt äldre författningar, och i 149 § af 1869 års reglemente finnes denna rättighet jemväl stadgad, blott med den inskränkning att sådant ej kan ske, så vida icke tjänstemannen innehar åren lefnads- och tjänsteålder, att han är berättigad till full pension. Endast i så fall ega Fullmäktige för närvarande denna rätt. Som Kammaren har sig bekant, har det åstadkommit ganska mycket svårigheter för Riksdagen, att man ej haft möjlighet att afskeda en tjänsteman, som på antydt sätt visat sig urständsat till tjänstens skötande, utan nödgats uppehålla en vigtig tjänst på förordnande. Till följd häraf hafva uti särskilda fall fullmäktige medgifvits att afskeda en tjänsteman med full pension. Under sådana förhållanden ansåg Stats-Utskottet det vara skäl att afhjälpa den otydlighet och ofullständighet, som 149 § i reglementet innehåller, på det sätt, att man inrymde deri en föreskrift i ifrågavarande syfte, och derföre har Utskottet föreslagit, att denna § må få en lydelse, öfverensstämmande med hvad vid denna riksdag förordnats med afseende å Riksbanken. Jag tror det således ej böra möta något hinder att godkänna denna §, som icke skiljer sig mycket från hvad förut varit gällande, och endast underhåller en behöflig förbättring.

Herr Rydqvist: Den grundsats, som här vill söka göra sig gällande med afseende å Bankens och Riksgälds-kontorets tjänstemän är af en besynnerlig beskaffenhet. För min del kan jag ej inse, hvarföre för dessa tjänstemän en undantagslag skall tillskapas, hvarföre ej för dem skall gälla detsamma som för andra tjänstemän i Statens tjänst. Då, såsom Grefve Mörner anmärkt, Kongl. Maj:t ej kan bevilja afsked åt en tjänsteman med bibehållande af lönen, innan han uppnått föreskrifven pensionsålder, så kan jag ej inse, hvarföre Riksdagens Fullmäktige skulle medgifvas en sådan rättighet. Det har

till och med varit exempel på, att, då Kongl. Maj:t aflätit Proposition om pension för tjänsteman, som ej uppnått pensionsåldern, men haft läkarebetyg på ohjelpig sjukdom, afgörandet har hängt på ett par röster i Förstärkt Utskott. För min del anser jag, att man bör skipa rättvisa i detta som i andra fall, och då Riksdagen ärligen sammanträder, kan ju frågan om afskedande väl anstå till dess. Jag yrkar afslag å Utskottets hemställan i denna punkt.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad samt Herr Grefven och Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden dels å bifall till Utskottets förslag och dels att Kammaren med afslag derå måtte besluta, att motsvarande föreskrift i nu gällande reglemente skall bibehållas oförändrad; framställde Herr Grefven och Talmannen proposition på bifall till Utskottets förslag och, då dervid svarades många ja, blandade med nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

¶ Grefve Mörner begärde votering.

Uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den, som bifaller Stats-Utskottets hemställan öfverst å sidan 5 af Memorialet N:o 94 jemte § 137 i reglementsförslaget, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår Kammaren denna hemställan och §:n samt beslutar, att motsvarande stadgande i nu gällande reglemente skall bibehållas oförändradt.

Omröstningen företogs och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 43;
Nej — 23.

Utskottets hemställan nederst å sidan 5.

Bifölls.

Härefter anmäldes samtliga paragraferna i reglementsförslaget, med undantag af § 137; och blefvo de uppå gemensam proposition af Kammaren godkända.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets den 12 dennes bördlagda Memorial N:o 96, med förslag till en paragraf i Riksgälds-kontorets reglemente.

Efter anmälan företrädde två Hans Maj:t Konungens Öfverste Kammarjunkare, hvilka å Konungens höga vägnar bjödo och kallade Herr Grefven och Talmannen samt Kammarens Herrar Ledamöter att i morgon Lördag den 14 dennes bevista Gudstjensten i Storkyrkan och derefter infinna sig å Rikssalen.

Sedan Herr Grefven och Talmannen svarat, att Kammarerna skulle hörsamma den nådiga kallelsen, afträdde Herrar Öfverste Kammarjunkare.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag blifvit utfärdadt till sammanträdets fortsättning kl. 7 e. m.

Grefve Mörner, Carl Göran: Då det ej länder till något resultat att vid slutet af Riksdagen söka åstadkomma någon förändring i Utskotts-Betänkanden af denna beskaffenhet, ber jag endast att få nedlägga min reservation emot Kammarens beslut i fråga om 93 § i Reglementet för Riksgälds-kontoret, hvarigenom åt fullmäktige uppdragits att utse ombud för bedrivande af låneunderhandlingar, äfvensom åt särskilda "deputerade" uppdraga bestyren med lånens indragning m. m., hvilka deputerade åter skulle ega att antaga "nödiga biträden". I hvad förhållande skola alla dessa särskilda personer stå till hvarandra? Deputerade skola vara ansvarige "enligt allmänna lagen och gällande författningar" — således ej samma ansvar som Herrar Fullmäktige. Jag tror att, om man haft bättre tid att se på saken, en begränsning här varit behöflig, lika med den som skett för deputerade i Banken.

Föredrogos och biföllos Stats-Utskottets den 12 dennes bordlagda Memorial:

N:o 97, angående den vid innevarande riksdag fastställda statsfyllnadssumma, som under år 1871 bör Statskontoret tillhandahållas; och

N:o 98, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgälds-kontoret.

Föredrogos och biföllos Bevillnings-Utskottets den 12 dennes bordlagda Betänkande N:o 16, med förslag till utgörande af den bevilling, Riksdagen till fyllande af Riksgälds-kontorets behof sig för år 1871 åtager.

Föredrogs och bifölls Lag-Utskottets den 12 dennes bordlagda Utlåtande N:o 53, i anledning af väckta motioner om ändring i gällande stadganden angående allmänna beväringen.

Upplästes och godkändes Riksdagens Kanslis förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 64, angående revision af nu gällande skolstadga.

Justerades 5 protokollsutdrag för detta sammanträde.

Friherre Raab, Adam: Jag vågar väl hoppas och tror, att de vid Riksdagen under sista tiden fattade beslut äro riktiga och ändamålsenliga, men då jag måste erkänna att, med den fart hvarmed riksdagsarbetet fortgått, det varit mig omöjligt att följa ärendena med den noggrannhet som vederbort, har jag velat till protokollet nedlägga min reservation, för att dermed frikalla mig från ansvarighet för dessa beslut.

Kammaren åtskiljdes kl. 4 12 f. m.

In fidem
O. Brakel.

Fredagen den 13 Maj 1870.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 65, angående beräkningen af Statsverkets inkomster;

N:o 66, angående eftergift af den vissa hemman inom Hellestads, Risinge och Wånga socknar ålagda förhöjning i mantalsräntan;

N:o 67, angående anslag till fortsättande af Statens jernvägsbyggnader;

N:o 68, angående upptagande af ett lån emot fonderade statsobligationer i svenskt mynt å ett sammanräknadt nominellt belopp af högst 40 millioner riksdaler; samt

N:o 69, angående upprättadt nytt reglemente för Riksgäldskontoret.

Upplästes och godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 70, angående allmänna bevillningen.

Upplästes och godkändes Riksdagens Kanslis nedannämnda förslag till paragrafer i Riksdagsbeslutet, nemligen:

N:o 15, angående allmänna bevillningen;

N:o 16, angående tullbevillningen;

N:o 17, angående postväsendet;

N:o 18, angående villkoren för brännvins tillverkning;

N:o 19, angående revision af nu gällande stadga för elementarläroverken, m. m.;

N:o 20, angående décharge för fullmäktige i Riksbanken;

N:o

- N:o 21, angående stämpelpappersafgiften;
N:o 22, angående statsregleringen;
N:o 23, angående statsregleringen;
N:o 24, angående bankovinsten;
N:o 25, angående statsregleringen;
N:o 26, angående statsregleringen;
N:o 27, angående nedsättning af portot för svar å telegram; samt
N:o 28, angående statsregleringen.
-

Kammaren åtskiljdes kl $\frac{1}{4}$ 8 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Lördagen den 14 Maj 1870.

Kammaren sammanträdde kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

Justerades tre protokollsutdrag för sistlidne dag.

Herr Grefven och Talmannen samt Kammarens Herrar Ledamöter afgingo klockan nära 11 till Storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af Kyrkoherden i Helsingborg H. A. Witt. Efter slutad gudstjänst begaf sig Kammaren till Rikssalen, hvarest, sedan Herrar Talmän till Hans Maj:t Konungen framfört Kamrarnes underdåniga välönskningar samt riksdagsbeslutet blifvit uppläst af Chefen för Kongl. Civil-departementet, Herr Statsrådet Adlercreutz, Hans Maj:t Konungen med ett tal afslutade Riksdagen och hemförlofvade Kamrarne.